

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

Аулова В.Д.

студентка,

Науковий керівник: Кікоть А.А.

професор, доктор культурології,

Харківська державна академія культури

ТЕАТРАЛІЗАЦІЯ В ОБРЯДАХ ІНІЦІАЦІЇ. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Актуальність теми дослідження визначається потребою вивчення та накопичення фактів про театралізовані обряди ініціації, осмислення минулого, ознайомлення з витоками української культури. У своїй сукупності тема піднімає питання функціонування театралізованих видовищ, мистецтва для мас, визначає тенденції їх розвитку, помічає практичні шляхи їх застосування і знаходиться, таким чином, у руслі режисерів масових свят, культурологів при розгляді основних проблем культури в реальній соціально-суспільній ситуації нашого суспільства останнього періоду. Дослідження методу театралізації в обрядах ініціації є досить актуальним, якщо брати до уваги сучасне проведення театралізованих дійств, що супроводжують кожне свято.

Значне місце в соціокультурному сервісі займають різного роду театралізації: театралізовані вистави, театралізовані ігри, театралізовані концерти, театралізовані обряди, театралізовані свята і різного роду інші театралізовані заходи, головним інструментом створення яких є театральні засоби. Слово «театралізація» є відносним новоутворенням. Тим не менше, недостатньо визначивши цей термін, театралізацію позначають як певний феномен, пов'язаний сьогодні, в основному, або з навчальним процесом, або з масовими святкуваннями, як режисерський метод організації театралізованих вистав.

Театральність сьогодні пов'язують найчастіше з життям і розуміють як «побудову життя по театральним моделям». Театральність – не стільки естетична категорія, скільки життєвий інстинкт. Твір мистецтва твориться з метою естетичної насолоди, твір театральності приносить насолоду від «довільного перетворення». Театральність виходить за рамки сцени, пронизуючи і охоплюючи всі сфери життя людини: від ритуальних форм (церква, армія, світський етикет) до масштабних історичних акцій [1, с. 358].

Театралізація відома людству з давніх років. Відтоді людство повністю змінило своє ставлення до видовищ. Для відтворення деяких обрядів ініціації застосовувались чи не всі наявні ресурси: вогонь, звук, світло, зброя і т.д. В основі театралізації лежало бажання влади шляхом театралізованих вистав обрядів залякати народ та підкорити його. Театральність була властива і архітектурі. Світловими театралізаціями можна назвати театр фесерверків. Театральними засобами був насичений «шкільний театр» духовних навчальних

закладів Польщі, України, Росії. Застосовувалися ефекти дії: переодягання (чоловіків – в жінок); крадіжка; шахрайство; побої; гра жестами; битви; криваві сцени; танці (сатирів, офіцерів); пародіювання (богослужіння) [1, с. 400].

Шлях образного вирішення в театралізації завжди йде від граничної конкретизації, персоніфікації героїв сценарію (особливо – в кожному з його епізодів) до узагальненого, символічного, збірного образу, що виражає саму ідею свята. Багато ініціатив пов'язано з врученням будь-яких предметів і символів. До них можна віднести вручення символу професії молодим робітникам, вручення студентського квитка першокурсникам при проведенні урочистого посвячення в студенти, вручення символів майстерності досвідченим майстрам на їх ювілеях, вручення символічного ключа, вручення символічних значків і т.п. [2, с. 653].

Театралізація перетворює в мистецьку подію такі масові заходи, як посвята в студенти, в будь-яку спеціальність, підведення підсумків змагань, святкування знаменної дати в житті міста, країни і т.д. Тяга до злиття мистецтва з життям характерна для суспільства, і завдання культпрацівників допомогти цій масовій тязі до мистецтва реалізувати себе, а для цього – опанувати конкретною методикою театралізації, освоїти найважливіші її прийоми і форми. Сутність театралізації як образного, документально-художнього уявлення висуває і таку важливу методичну вимогу: у сценарній розробці будь-яка подія, будь-яке, навіть загальне свято повинні бути конкретизовані, показані на основі трудових і громадських справ, фактів, інтересів тієї спільності людей, в якій дана подія відзначається [3, с. 164].

Список використаних джерел:

1. Савинкина Г.А. Праздник в системе социокультурной деятельности человека. Материалы IV Республиканской научно-практической конференции. ПГУ, 2007, 584 с.
2. Берн Э. Процедуры и ритуалы. Времяпрепровождения. Игры. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. СПб., 1996. 978 с.
3. Беспалая О.П. Художественное творчество как социальное явление: история и современное состояние проблемы. дис. канд. филос. наук: 24.00.01 / Беспалая О.П. – М., 2006.

Бямбасурен О.Б.

магістрант,

Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтва

УНІЦКЛІНГ ЯК ФЕНОМЕН СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

Моноцикл – явище, раніше відоме не так добре, але сьогодні характеризується зростанням попиту на нього. Серед причин популяризації моноциклу – використання його як засобу пересування, подекуди – перетворення цього виду циркового мистецтва на цікаве хобі. З входженням моноцикла в звичайне життя, у побут, він перестав бути тільки цирковим